

ΕΝΟΤΗΤΑ 17η

Ποιος σου έδωσε το δικαίωμα;

Τι γιορτάζουμε την 25η Μαρτίου;

- ΚΥΡΙΑ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ:** 10 Μαρτίου σήμερα! Ποια μέρα πλησιάζει;
ΛΙΑ: Η μέρα της γιορτής μου...
ΠΗΤΕΡ: Πέρυσι φάγαμε νόστιμα γλυκά!
ΛΑΚΗΣ: Θα μας φέρεις και φέτος;
ΛΙΑ: Ποιος θα μου πει ποια μέρα γιορτάζω;
ΕΛΒΙΡΑ: Γιορτάζει η αδερφή μου η Βαγγελίτσα, ο θείος μου ο Βαγγέλης και η γιαγιά η Ευαγγελία, που ήρθε χθες από την Αθήνα.
ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ: Μπράβο! Ζήτω! Δεν θα χάσουμε τα γλυκά!
ΚΥΡΙΑ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ: Ησυχία...ποιοι φωνάζουν τόσο δυνατά; Ποιος ξέρει να μας πει τι γιορτάζουμε;

- ΕΛΒΙΡΑ:** Η Παναγία έμαθε πως θα γεννήσει τον Χριστό!
ΚΥΡΙΑ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ: Μπράβο, Ελβίρα! Γιορτάζουμε τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου! Κάθε χρόνο κάνουμε, όμως, και μια άλλη μεγάλη γιορτή. Ποια είναι; Πήτερ, τι ντύθηκες πέρυσι στο θέατρο που παίξαμε;
ΠΗΤΕΡ: Ντύθηκα ... πώς τη λένε τη λέξη;
ΤΑΚΗΣ: Τσολιάς, Πήτερ. Ντύθηκες τσολιάς ... και ...γιορτάσαμε την... ..την ... ναι ...ναι ... το βρήκα... την Επανάσταση του 1821... Ζήτω η 25η Μαρτίου!
ΚΥΡΙΑ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ: Σωστά! Μπράβο! Γιορτάσαμε τη μεγάλη μας εθνική γιορτή, την Επανάσταση του 1821. Και τι είπαμε;
ΣΟΦΗ: Να τα πάλι τα δύσκολα! Τι είπαμε;
ΚΥΡΙΑ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ: (δείχνει τους ήρωες στους τοίχους) Ποιοι μας βλέπουν από κει ψηλά; Ο Κολοκοτρώνης, η Μπουμπουλίνα, ο Μακρυγιάννης κι ανάμεσά τους ο Διονύσιος Σολωμός, ο εθνικός μας ποιητής! Τι θα μας έλεγαν, αλήθεια, εκείνοι, αν ζούσαν; ...

Το 1821 ξαναπήραμε τα όπλα. Ήμασταν τότε πιο δυνατοί, και ... ενωμένοι... Το είχαμε πάρει απόφαση παντού στην Ελλάδα ... Είπαμε όλοι με μια φωνή «Φτάνει πια! Ελευθερία ή Θάνατος!»

Γιάννης Μακρυγιάννης

Τετρακόσια χρόνια σκλαβιά, πείνα, φόβος, σκοτωμοί. Κάναμε όλοι πολλούς και σκληρούς αγώνες. Η λευτεριά, όμως, δεν ερχόταν.

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

Πολλά ελληνόπουλα ζούσαν με τις οικογένειές τους, και τότε, σε άλλες χώρες. Εκεί μάθαιναν πολλά γράμματα, έβρισκαν καλές δουλειές και βοηθούσαν την πατρίδα με όποιον τρόπο μπορούσαν. Έζησα κι εγώ μικρός στην Ιταλία, σπούδασα εκεί και έπειτα γύρισα στα Επτάνησα. Έγραψα τον Ύμνο εις την Ελευθερία.

Διονύσιος Σολωμός

Εμείς και άλλοι πολλοί, χιλιάδες σε όλη την Ελλάδα, πολεμήσαμε στη στεριά και στη θάλασσα...

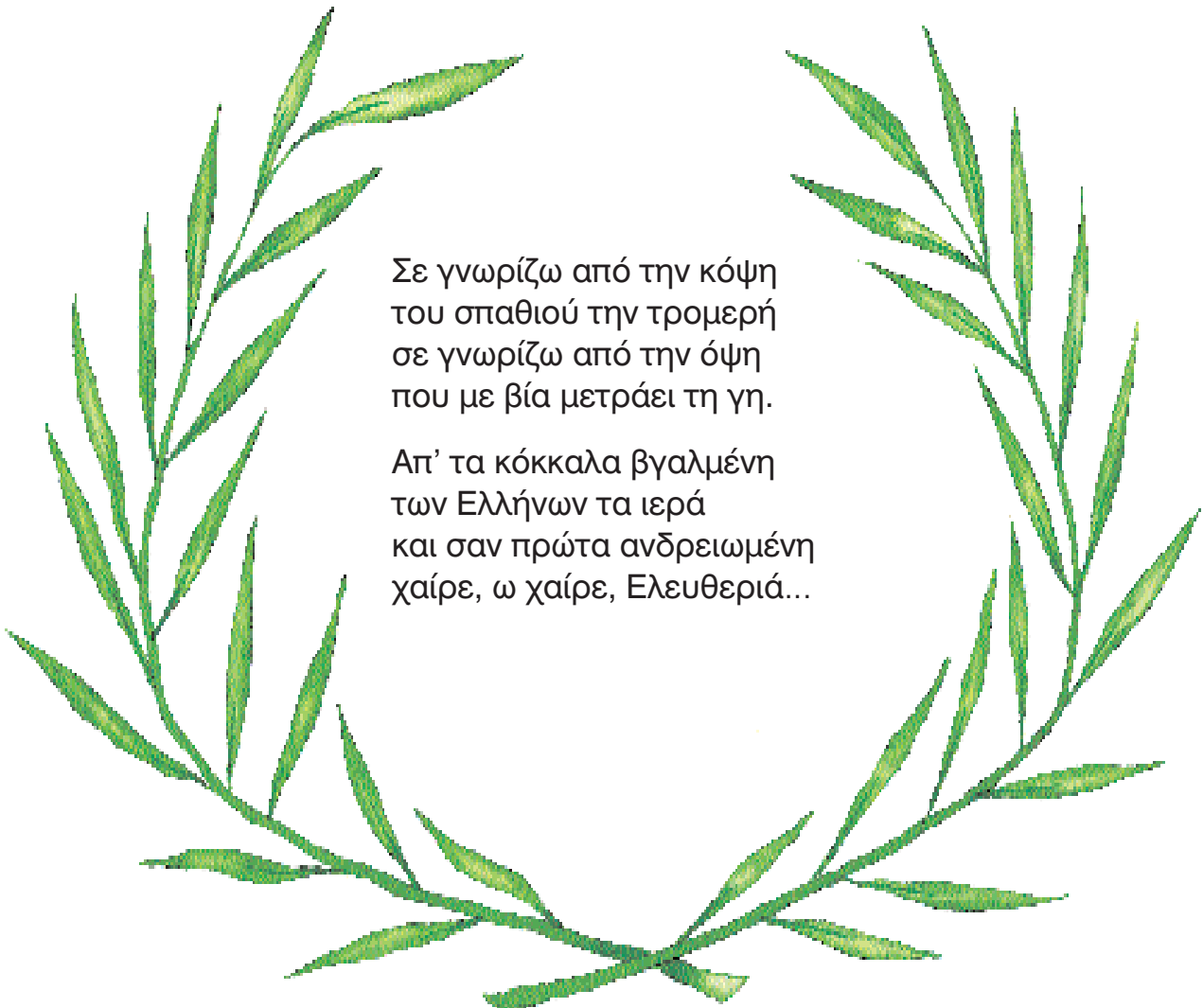
Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα

Την 25η Μαρτίου γιορτάζουμε τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου και την Επανάσταση του 1821.

- Ποιοι και ποιες γιορτάζουν εκείνη τη μέρα;
- Μιλώ κι εγώ για τη γιορτή που κάνουμε στις 25 Μαρτίου στο σχολείο μας.

Οι δυο πρώτες στροφές του "Ύμνου εις την Ελευθερίαν" του Διονυσίου Σολωμού έγιναν ο Εθνικός μας Ύμνος:

Σε γνωρίζω από την κόψη
του σπαθιού την τρομερή
σε γνωρίζω από την όψη
που με βία μετράει τη γη.

Απ' τα κόκκαλα βγαλμένη
των Ελλήνων τα ιερά
και σαν πρώτα ανδρειωμένη
χαίρε, ω χαίρε, Ελευθεριά...

Ποιος σου έδωσε το δικαίωμα;

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ο αρχηγός της Επανάστασης του 1821, είχε χάσει τον πατέρα του, όταν ήταν δέκα χρονών. Από τότε έκανε όποια δουλειά έβρισκε, για να βοηθήσει τη μητέρα του και τα αδέρφια του. Δεκατριών χρονών γύριζε στα χωριά γύρω από την Τρίπολη και πουλούσε ξύλα.

Το επεισόδιο που θα διαβάσουμε παρακάτω έγινε στην Τρίπολη, όπου ζούσαν ο πασάς και οι πιο πλούσιοι και δυνατοί Τούρκοι της Πελοποννήσου. Έβρεχε πολλές μέρες και ο Θεωδωράκης δεν είχε βγει να πουλήσει ξύλα...

– Μάνα, τι θα τρώμε σε λίγο; Τα λεφτά και τα ψωμιά τελειώνουν. Πρέπει να βγω να πουλήσω ξύλα..., είπε ο Θεωδωράκης...

– Τα ξύλα είναι βρεγμένα, γιε μου... Ποιος θα τα αγοράσει; του απάντησε η μάνα.

– Ποιος βγαίνει, όμως, και με τέτοιο καιρό να κόψει ξύλα; Θα φορτώσω το γαϊδουράκι και θα πάω στην Τριπολιτσά να τα πουλήσω...

– Ξύλα, έχω καλά ξύλα... Ποια κυρά θα αγοράσει; φώναζε το αγόρι στις γειτονιές της πόλης πρωί-πρωί την Παρασκευή...

– Έλα, κυρά, τι ξύλα θέλεις, χοντρά ή λεπτά;

– Χοντρά, να κρατάνε στη φωτιά... είπε η κυρά.

Ο Θεωδωράκης διάλεγε τα ξύλα για την κάθε κυρά, έπαιρνε τα λεφτά και προχωρούσε παρακάτω. Βγήκε από ένα κονάκι κι ο υπηρέτης, ο Μεμέτης, κι αγόρασε κι αυτός ξύλα... Το αφεντικό του, όμως, τον περίμενε πίσω από την πόρτα κι όταν μπήκε μέσα, ακούστηκαν μέχρι έξω άγριες φωνές:

– Ποιος είναι αυτός ο γκιαούρης, ωρέ, που πουλά τα ξύλα; Τι δουλειές έχεις εσύ μ' αυτόν;

– Έχει καλά ξύλα, αφέντη...

Ο Θεωδωρής κούνησε το κεφάλι και προχώρησε παρακάτω. Σε λίγες ώρες είχε πουλήσει τα ξύλα, αγόρασε τρόφιμα για το σπίτι και ετοιμαζόταν να γυρίσει στο χωριό του... Μα δεν μπορούσε να ξεχάσει τις άγριες φωνές του Τούρκου...

Πλησίαζε μεσημέρι. Ο μουεζίνης βγήκε στον μιναρέ, και φώναζε τους πιστούς. Παρασκευή – μέρα προσευχής για τους Μουσουλμάνους, βλέπετε! Οι Τούρκοι με μεταξωτά φορέματα πήγαιναν καμαρωτοί στο τζαμί να προσκυνήσουν. Εκείνη την ώρα ο Θοδωράκης έμπαινε σε ένα στενό δρόμο με το φορτωμένο γαϊδουράκι... Τέσσερις αγάδες κατέβαιναν βιαστικοί. Το αγόρι προσπάθησε να τους κάνει χώρο, μα δεν μπόρεσε... Ο πιο ψηλός αγάς όρμησε πάνω του:

– Πήγαινε πίσω, βρωμογκιαούρη. Δεν βλέπεις, θέλουμε να περάσουμε! είπε. Τι ζητάς στα μέρη τα δικά μας; Πούλαγες ξύλα το πρωί. Ποιος σου έδωσε, το δικαίωμα να πουλάς εδώ τα ξύλα σου; Να μην σε ξαναδώ άλλη φορά έξω από τα κονάκια, συνέχισε ο Τούρκος και χτύπησε τον μικρό.

Το αγόρι θύμωσε. Οι κουβέντες του Τούρκου αγά «γκιαούρης», «τα δικά μας μέρη», «ποιος σου έδωσε τα δικαιώμα;» τον χτύπησαν σαν βόλια... Έκανε να ορμήσει κατά πάνω τους... Σκέφτηκε, όμως, τη μάνα, τα αδέρφια που τον περίμεναν... τον πεθαμένο πατέρα του... Έσκυψε το κεφάλι και δάκρυσε... «Θα έρθει η μέρα που θα βρω το δίκιο μου. Δεν θα έρθει;» είπε μέσα του και τράβηξε το ζώο προς τα πίσω. Ο δρόμος ήταν ελεύθερος ...

Κ. Α. Σφαέλλου-Βενιζέλου, *Το Λιονταρόπουλο. Τα παιδικά χρόνια του Κολοκοτρώνη*
Διασκευή

- * γκιαούρης: ο άπιστος. Λέξη υβριστική για κάθε άνθρωπο που δεν πίστευε στον Αλλάχ.
- * κονάκι: αρχοντική κατοικία των Τούρκων.
- * μουεζίνης: ο ιερέας των Μουσουλμάνων, ο χότζας.
- * δίνω το δικαίωμα: επιτρέπω σε κάποιον να κάνει κάτι.

- Γιατί αποφάσισε να πάει ο Θοδωράκης στην Τρίπολη να πουλήσει τα ξύλα;
- Πώς του φέρθηκαν οι Τούρκοι αγάδες;

Λεξιλόγιο

ο Ευαγγελισμός
 ο Ευάγγελος/Βαγγέλης/Βαγγελάκης/Λάκης,
 ο Χριστός

η Θεοτόκος
 η Παναγία
 η Ευαγγελία/Βαγγελιώ/Βαγγελίτσα/Λίτσα/Λία
 η Επανάσταση του 1821

ο αγώνας
 ο αγωνιστής
 ο θάνατος
 ο ήρωας
 ο ποιητής
 ο ύμνος
 ο τσολιάς

η σκλαβιά
 η ελευθερία

το όπλο,
 το δικαίωμα

εθνικός, -ή, -ό
 θρησκευτικός, -ή, -ό

αγωνίζομαι
 πολεμώ

Εκφράσεις

ο Εθνικός Ύμνος
 ο εθνικός ποιητής
 η εθνική γιορτή

